והתניא °מסלתה ומשמנה על כל לבונתה *פרט שחסרה סלתה וחסרה שמנה וחסרה לבונתה אמרי התם כתיב והנותרת קרא יתירא א) כתיב מתיב אבוה דשמואל (ור' אבין) לרב הונא *אחד חטאת העוף ואחד עולת העוף שמלקן ומיצה דמן חוץ למקומן פסול ואין בו כרת חוץ לזמנן פיגול וחייבין עליו כרת קתני מיתת מיצה דמן הוא מותיב לה והוא מפרק לה לצדדין קתני גופא תנא דבי רבי ישמעאל שאם נשאר בדם והא תנא דבי רבי ישמעאל התם שיריים מעכבין *ואמר רב פפא מיצוי חטאת העוף איכא בינייהו תרי תנאי ב) ואליבא דרבי ישמעאל:

מתני' עולת העוף מועלין בה משהוקדשה נמלקה הוכשרה ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ובלינה מיצה דמה חייבין *עליו משום פיגול נותר וטמא ומועלין בה עד שתצא לבית הדשן *פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים מועלין בהן משהוקדשו נשחטו הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ובלינה הוזה דמן חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא ומועלין בהן בבית הדשן עד ג) שיתיך הבשר העולה מועלין בה משהוקדשה נשחטה הוכשרה ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ובלינה משנזרק דמה חייבין עליה משום פיגול נותר וטמא ואין מועלין ד) בעורות אבל מועלין בבשר עד שתצא לבית הדשן חטאת ואשם וזבחי שלמי ציבור מועלין בהן משהוקדשו נשחטו הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ובלינה נזרק דמן חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא ה) אין מועלין בבשר אבל מועלין באימוריהן עד שיצאו לבית הדשן שתי הלחם מועלין בהן משהוקדשו קרמו בתנור הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ו) (ובלינה) ולישחוט עליהן את הזבח נזרק דמן של כבשים חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא ואין בהן מעילה לחם הפנים מועלין בו ז) משהוקדשה קרם בתנור הוכשר ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ולהסדר על גבי השולחן קרבו הבזיכין חייבין ח) עליו משום פיגול נותר וטמא ואין בו מעילה *המנחות מועלין בהן משהוקדשו קדשו בכלי הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ובלינה קרב הקומץ חייבין עליו משום פיגול נותר וטמא ואין מועלין בשירים אבל מועלין בקומץ עד שיצא לבית הדשן:

גמ' איתמר ט) הנהגה מאפר תפוח שעל גבי המזבח רב אמר אין מועלין בו ורבי יוחנן אמר מועלין בו לפני תרומת הדשן כולי עלמא לא פליגי דמועלין בו כי פליגי לאחר תרומת הדשן רב אמר אין מועלין בו הרי נעשה מצותו ור' יוחנן אמר *כיון דכתיב °ולבש הכהן מדו בד וגו' כיון דצריך י) לבגדי כהונה בקדושתיה קאי תנן מועלין בהן עד שתצא לבית הדשן קשיא לרב אמר לך רב יא) עד שתראה לבית הדשן

מיתיבי

ויקרא ב

שם ו

תורה אור

דמשמע והטהרת ולא הטהרת מן הטהרת דהשיריים כן מותר הקומץ ולא שחסרו השיריים דהוו שירי שיריים אבל הכא לא כתיב אלא והנשאר לחוד דמשמע שאם נשאר מן הדם ימלה ואם לא נשאר אינו מעכב והא דכתיבי הרי מיעוטי במנחה והטהרת ומסלתה חד למעוטי וחד לעכב: קתני מיתת ומילה יב] דמה. אלמא דמיצוי נמי מעכב בחטאת העוף הואיל ומצי מפגל בו כמו בהזאה: לצדדין קתני. דמלקן משמע אתרוייהו אחטאת העוף ועולת העוף ומילה יג] דמה לא קאי אלא אעולת העוף דליכא ביה הזאה אלא מיצוי אבל חטאת העוף דאיכא הזאה מאחר שלא פיגל בהזאה לא מצי מפגל במיצוי דמיצוי אינו מעכב: שאם נשאר בדם. דמשמע דשיריים לא מעכבין: והא תנא דבי ר' ישמעאל התם. בפרק איזהו מקומן (זבחים דף נב.): שיריים מעכבין. דפלוגתא דר' ישמעאל ורבי עקיבא היא דרבי ישמעאל אמר מעכבין ורבי עקיבא אמר אין מעכבין ואמר רב פפא התם דכולי עלמא שיריים דעלמא לא מעכבין והכא בשירי חטאת העוף דהיינו מיצוי איכא בינייהו רבי ישמעאל סבר מעכב ר"ע סבר אינו מעכב וקשיא דרבי ישמעאל אדר"י: תרי תנאי אליבא דר' ישמעאל. והאי תנא דהכא דתני שאם נשאר סבר אליבא דר' ישמעאל דמיצוי אינו מעכב: **מתני'** מילה דמה חייבין עליה משום פיגול. דמיצוי עולת העוף יד] במקום זריקה דבהמה והואיל דחטאת העוף דלא כתיב (א) אלא ונמצה דמו (ויקרא ה) והואיל מיצוי קבע לה בפיגול אם חישב עליו במליקה להקטירה חוץ לזמנה דכי מילה דמה קרבו מתיריו בפיגול וחייבין עליה כרת וה"ה דבתר מיצוי יש בו נותר וטמא: ומועלין בה עד שתצא לבית הדשן. דכיון דעולה כליל ואין בה היתר לכהנים לעולם מועלין בה עד שתישרף כולה טו] ותנטל מאפרה תרומת הדשן דכתיב והרים את הדשן וגו' ושוב כיון שנעשית מצותו אין מועלין בו: פרים הנשרפין ושעירים הנשרפין. הן קדשי קדשים ואין בהן [א] היתר לכהנים והזאת (זריקת) דמן קובען לפיגול אם חישב עליהן בשעת שחיטה וכיון דלית בהו היתר לכהנים מועלין בהן בבית הדשן במקום שריפתן: עד שיותך הבשר טז]. עד שיתעכל הבשר שנעשה אפר דהיינו מצותן: העולה. וכל הני דמתני' בקדשי קדשים מיירי: ואין מועלין בעורה. דשל כהנים הוא דכתיב עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה (ויקרא ז): ומועלין בבשר עד שתצא לבית הדשן. דכליל הוא: חטאת ואשם וכו' ואין מועלין בבשר. דכיון דנזרק הדם הותר הבשר לכהנים דקדשי קדשים נינהו: אבל מועלין באימורין. עד שיתעכלו במזבח ויצא האפר לבית הדשן דנעשית מצותו: שתי הלחם מועלין בהן משהוקדשו. בפה: קרמו בתנור. דהיינו תחילת [ג] עשייתן והוא קרומא חשיב להכשיר יז] ונפסל בטבול יום וכו' כמו שחיטה דקדשי קדשים והכא ליכא בלינה משום דשתי הלחם אין נאכלין לא פחות (ב) משנים ולא יותר על שלשה יח]: ולשחוט עליהן הזבח. דכתיב (ויקרא כג) והקרבתם על הלחם ואמרינן (מנחות דף מז.) על בשחוט וכיון דקרמו מיקרי לחם: נזרק הדם. של כבשים: חייבין עליהן. על שתי הלחם משום פגול אם חישב בשעת שחיטה לאכול הלחם חוץ לזמנו משום דכבשים מפגלין את הלחם: ואין בהן מעילה. דיש בהן שעת היתר לכהנים וכבר נעשית מצותן: לחם הפנים מועלין בהן משהוקדשו. בפה: קרמו בתנור וכו'. כדאמרינן בשתי הלחם והכא מי ליכא בלינה יט] דהכי קיימא לן (מנחות דף ק:) לחם הפנים נאכל (ג) לשמונה לתשעה לעשרה כ): ולאחר סידרו על גבי השלחן. וכל זמן שלא קרם אינו קרוי לחם: קרבו הבזיכין. דהיינו המתירין חייבין עליו משום פגול שאם חישב עליו בשעת הקטרת הבזיכין הריני מקטיר על מנת לאכול הלחם חוץ לזמנו הוקבע הלחם בפגול דכי היכי דזריקת דם דבהמה דהיינו מתיריה קיבעת בפגול ובנותר ובטמא ה"נ קבעה הקטרת הבזיכין ללחם הפנים בכל הני: ואין בו מעילה. שהרי יש בו שעת היתר לכהנים: המנחות מועלין בהן משהוקדשו. בפה: אבל מועלין בקומץ. עד שישרף כולו ויצא לבית הדשן כמו אימורי קדשים לפי שהקומץ כליל הוא: **גמ'** הנהגה מאפר תפוח. היינו לאחר שהרים תרומת הדשן דהכי תניא במסכת תמיד (דף כח:) שבתחלה כשהוא רוצה לתרום תרומת הדשן היה עולה לראש המזבח ופונה את הגחלים אילך ואילך וחותה את המאוכלות הפנימיות וירד והיינו תרומת הדשן הגיע לרצפה צבר את הגחלים על גבי רצפה רחוק מן הכבש ג' טפחים היינו מקום שנותנין שם תרומת הדשן והנשאר על גבי המזבח היה צובר את האפר לצד אחד של מזבח ביחד ועושהו עגול כמין תפוח וגבוה כמין טבע ואמרינן התם פעמים שיש עליו שלש מאות כור ולאחר כך היה פושט את בגדיו ולובש בגדים הפחותין מהן כדתניא דבי רבי ישמעאל (יומא דף כג:) בגדים שבישל בהן קדירה לרבו אל ימזוג בהן כוס לרבו והיה מוציא מתוך למקום לבית הדשן והשתא קאמר הנהגה מאפר תפוח: כולי עלמא לא פליגי דמועלין בהן. שהרי עדיין לא נעשית מצותו: רבי יוחנן סבר. כיון דהאי הוצאת אפר התפוח צריך בגדי כהונה דהא ולבש בגדים אחרים היינו בגדי כהונה אלא שפחותין מן הראשונים בקדושתיה קאי ומועלין בו: תנן מועלין בהן עד שתצא לבית הדשן. משמע שאף על פי שנתרמה תרומת הדשן מועלין בה: עד שתראה. היינו עד הרמת תרומת הדשן אבל אחר שתרם תרומת הדשן אותו הנשאר הוא ראוי ושמור להוצאת הדשן ושוב אין בו מעילה והיינו כרב:

וסלן

התם בפרק *חטאת העוף (זבחים דף סה:) קדשי קדשים שמלק ושמילה דמה לשמה ושלא לשמה פסול י"ל דמהיא לא הויא קיא כלל דלאו מי אלימא ממתני' דקתני מילה ורב תני הזאה כמו כן נמי נימא התם דמאי מילה הזאה אבל בכך דמייתי הכא לא מצי למימר הכי דהא קתני ואחד עולת העוף דלא שייכא בה הזאה ועל כרחך מילה דוקא: **ואמר** רב פפא מיצוי חטאת העוף. בפ' איזהו מקומן (זבחים דף נב.) גבי פלוגתא דר' ישמעאל ור' עקיבא וקאמר השיריים מעכבין *דאחטאת העוף קאי:

וסלן

[מנחות כו.]

ס"א ל"ע

[זבחים סה:]

[שם נב.]

[נ"ע עליה]

שם לה: קד:

[נ"ל בפרק קדשי קדשים חטאת העוף נמלק]

ט ב מיי' שם פ"ג הל' ה:
י ג מיי' פ"ב מהלכות מעילה הלכה ג:
יא ד מיי' פ"י מהלכות אבות הטומאה הל' ג ופי"ב מהלכות טומאת אוכלין הלכה ז:
יב ה מיי' פי"א מהל' פסה"מ הלכה לג:
יג ו מיי' פי"ג מהלכות פסה"מ הלכה ה:
יד ז מיי' פ"ב מהלכות מעילה הלכה ג:
טו ח מיי' שם הל' ד:
טז ט מיי' פ"י מהלכות אבות הטומאה הל' ג ופי"ב מהלכות טומאת אוכלין הלכה ז:
יז י מיי' פי"ט מהלכות פסה"מ הל' ג ופי"ח:
יח כ מיי' שם פי"ח הלכה ז:
יט ל מיי' פ"ב מהלכות מעילה הלכה ד:
כ מ מיי' שם הל' ג:
כא נ ס מיי' שם הל' ב והלכה ד:
כב ע פ מיי' שם הל' ו:
כג צ מיי' שם הל' ט:
כד ק מיי' פי"א מהל' אבות הטומאה הלכה יג:
כה ר מיי' פי"ב מהל' פסה"מ הלכה יח:
כו ש מיי' שם פי"ח הלכה ח:
רש"י ל"ע אבל בתוס' לעיל גרסי' בלינה
כז ת א מיי' פ"ב מהל' מעילה הלכה ט:

[שבועות יא.]

כח ב מיי' פי"א מהל' אבות הטומאה הלכה יג:
כט ג מיי' פ"ה מהל' תמידין ומוספין הלכה יד:
ל ד מיי' פ"ב מהלכות מעילה הלכה ח:
לא ה מיי' שם הל' ז:
לב ו מיי' פי"א מהלכות אבות הטומאה הלכה יג:
לג ז מיי' פי"ג מהלכות פסה"מ הלכה ו:
לד ח מיי' פ"ב מהלכות מעילה הלכה ז:
לה ט מיי' שם הל' ג:
לו י מיי' שם הלכה יד ופ"ב מהל' תמידין ומוספין הלכה טו:

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מילה וכו' דלא כתיב בעולת עוף אלא ונמצה: (ב) ד"ה קרמו וכו' לא פחות משני ימים ולא יותר: (ג) ד"ה קרמו בתנור וכו' לחם הפנים נאכל לתשעה לעשרה לאחד עשר הס"ד ותיבת לשמונה נמחק:

◆

גליון הש"ס

גמ' כיון דכתיב ולבש. לכאורה צ"ל דכתיב ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים דהא קאי על הוצאת הדשן אבל ולבש הכהן מיירי בתרומת הדשן ועי' בתוס' מעיל שמואל בלקוטיו אות ס':

◆

רבינו גרשום

מיצוי: הכי נמי שאם ניתותר. כשקמץ את המנחה הכי נמי שאם ניתותר שפיר ואי לא לית לן בה. והתניא מסלתה ומשמנה. הוה יכול למימר מאי מסלתה ומשמנה שיהא כל סלתה ושמנה קיים ואפילו שירים. פרט לשחסר סולתה. ואפילו השירים אלמא חיסור שירים מעכב הכא נמי ודנשאר בדם המיצוי נמי מעכב. לא דפי התם גבי מנחה כתיב והנותרת קרא יתירא והנותרת תרי ושני שנה הכתוב בהו לעכב מ"ס לשחסר. הכא כתיב והנשאר לחודה משמע שאם נשאר קתני מיתת ומיצה דמן מכלל דמשמע דמיצוי מעכב נמי בחטאת העוף והאל ומצי מפגל בו במיצוי:

◆

שיטה מקובצת

א] יתירא הכא כתיב מתיב אבוה דרבי אבין תיבת דשמואל נמחק: ב] תנאי אליבא אות ו' נמחק: ג] עד שיותך הבשר אות י' נמחק: ד] מועלין בעורה אבל: ה] וטמא ואין מועלין: ו] ובלינה עי' תוס' זבחים (דף כ' ע"ב): ז] בו משהוקדש קרמו בתנור הוכשרו ליפסל: ח] חייבין עליהן משום אות ו' נמחק ואין בהן מעילה אות ו' נמחק המנחות מועלין בהן משהוקדשו בכלי קדשו בכלי היינו כלי ראשון שהיא ביאה הוכשרו ליפסל כו' ל"נ וביוצא דבלי לא מקדש ליפסל ביוצא עד לאחר קמיצה ת"נ עבודה קמייתא כדמפרש במנחות וא"ת א"כ מנחת נסכים ומנחת כהנים דלית בהו קמיצה ה"נ דלא מיפסלי ביוצא וכ"ת ה"נ א"כ לא לישתמיט תנא דאשמועינן בשום דוכתא וי"ל דודאי במנחת נסכים ומנחת כהנים כלי לבד מקדשם ליפסל ביוצא כמו קמיצה בשאר מנחות וכן קאמר הכא דתני שאר מנחות אין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא עד לאחר שיקריב הקומץ כדקאמר הכא וגבי מנחת נסכים ומנחת כהנים אמרינן מיד כשנתן קדשי בכלי הוי כשאר מנחות לקמיצה ובמנחות הארכתי. תוס' מהר"ם ז"ל: ט] הנהגה מאפר תפוח. גל גדול מאפר המערכה שמסלקין לאמצע המזבח לצד [אחד] כדי לסדר המערכה וכמה פעמים שהיה עליו ת"ק כור ומשם היו תורמין כל יום מלא מחתה והיה מניח אצל המזבח קדמה כדמפרש בזבחים ותשאר מ"ה צריך להוציא לבית הדשן: לפני תרומת הדשן כ"ע לא פליגי דמועלין דאכתי לא נעשית מצותו שעדיין צריך להרים הדשן: כי פליגי לאחר תרומת הדשן. וקודם שעשו שום עבודה והקטירה מאותו יום דאל"כ הוי לפני תרומת הדשן מן אותו יום: **רב** אמר אין מועלין כו' שהרי נעשית מצותו שנתרם הדשן ואפילו ס"ל לרב בהא כר' יוחנן דקאמר בפ"ב דיומא דבעי בהוצאת הדשן ד' בגדים ובעי כהן כשר לרבנן דהתם מ"מ פליג עליה גבי מעילה כיון דאין להוצאת הדשן זמן קבוע אינה עבודה שימעלו בה: **ורבי** יוחנן סבר כיון דצריך בגדי כהונה בקדושתיה קיימא ואפילו לר"ל דאמר במס' יומא דסגי בב' בגדי כהונה מ"מ מצי שפיר סבר כר' יוחנן דהכא דאמר מועלין ואפילו לרבי אלעזר דסבירא [בעל ס"מ] בהוצאת הדשן יכול (ליהנות) [לאבור כותיה] משום דכיון דצריך בגדי כהונה מצות היא וא"כ דבר שלא נעשה מצותו היא ומועלין בו: **עד** שתצא לבית הדשן. פי' וקשיא לרב דלרב אין מועלין בו אלא עד שעת הרמה: **אימא** עד (שתצא) [שתראה] [שתראה] לבית הדשן והיינו שעת הרמה דמאחר תרומת הדשן [אין מועלין באפר] הדשן כל זה חסר מן התוס' שבדפוס: י] כיון דצריך בגדי כהונה דכתיב ולבש הכהן מדו בד וגו' בקדושתיה: יא] רב אימא עד: יב] ומיצה דמן אלמא אות ה' נמחק: יג] ומיצה לא תיבת דמה נמחק: יד] העוף קאי במקום: טו] כולה וינטל אות ת' נמחק: טז] הבשר. גליון כיון דלשריפה קיימי לא נעשית מצותן עד שיותך הבשר. תו"א ז"ל: יז] להכשיר ליפסל בטבול אות ד' ג' נמחק: יח] שלשה.

לצדדין קתני. שמלקה משמע אתרוייהו אחטאת העוף ואעולת העוף ומיצה לא קתני אלא בעולת העוף דלית בה אלא מצוי אבל בחטאת העוף לא מצי מפגל במיצוי ולא מעכב: והא תני דבי ר' ישמעאל התם. בפרק איזהו מקומן של זבחים: שירים מעכבין. דהכי קאמר התם שירים מעכבין איכא בינייהו ר' ישמעאל סבר מעכבין ואמר רב פפא התם דכולי עלמא שירים לא מעכבין והכא במיצוי חטאת העוף מעכב איכא בינייהו. מר סבר רבי ישמעאל מעכב. ומר סבר ר' עקיבא אינו מעכב וקשיא דר' ישמעאל אדר' ישמעאל: תרי תנאי אליבא דרבי ישמעאל. האי תנא דהכא סבר אליבא דרבי ישמעאל דמיצוי לא מעכב דאמר שאם נשאר ימצה: מיצה דמה חייב עליה משום פיגול. דמיצוי דעולת העוף קאי במקום זריקה דבהמה והזאת דחטאת העוף דלא כתיב בה אלא ונמצה דמו והתנא מיצוי קבע לה בפיגול אם חישב עלה במליקה להקטירה חוץ לזמנה דכי מיצה דמה קרבו מתירין דפיגול: ואם אכל שוב משנה חייב כרת. וה"ה דבתר הכי חייב עליה משום נותר וטמא: ומועלין בה עד שתצא לבית הדשן. דכיון דעולה כליל ולית בה שעת היתר לכהנים לעולם מועלין בה עד שתישרף כולה ותינטל מאפרה תרומת הדשן כדכתיב והרים את הדשן אשר תאכל האש ושוב שנעשית מצותה ויוצאה לבית הדשן אל מתוך למצוה אין מועלין בה: פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים. הוו קדשי קדשים ואין בהן היתר לכהנים כלל: והזאת דמן קובען. לפיגול לכרת האוכל מהן אם חישב עליהן בשעת שחיטה וכיון דלית בהו היתר לכהנים מועלין בהן בבית הדשן תרץ למצוה היכא דנשרפים מי שנתנה מהן: עד שיתוך הבשר. עד שיתאכל הבשר דכיון דלשרפה קיימי לא נעשית מצותן עד שיתוך הבשר: העולה. וכל הני דמפרש במתניתין בקדשי קדשים מיירי: ואין מועלין בעורה. דשל כהנים הוא דכתיב עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה: ומועלין בבשר עד שתצא לבית השרפה. דכליל הוא: שתי הלחם מועלין בהן משהוקדש. בקדושת פה: קרמו בתנור. היינו תחלת תיקונו וההיא קרימא חשיבא כהכשר ליפסל כשחיטה דקדשי קדשים והכא לא כתב בלינה משום דשתי הלחם נאכלות לא פחות משנים ולא יותר על שלשה ואם יש ספר שכתוב בלינה קסבר לאחר זמן אכילתן נפסלות בלינה והוכשרו נמי לישחט עליהן את הזבח דכיון דקרמו קריין לחם: ואין בהן מעילה. דיש בהן שעת היתר לכהנים וכבר נעשית מצותן: ולחם הפנים. נמי בההוא ספר דלא כתב ביה ובלינות היינו